

IN DE SERIE
OPERA

nr: 65
Zaterdag
Matinee
grenzeloos nieuwsgierig

12 SEPTEMBER 2026 | 13.00-16.30 UUR

Korngolds opera **Die tote Stadt**

Radio Filharmonisch Orkest

Groot Omroepkoor | Nationaal Kinderkoor

Oksana Lyniv dirigent

Kent Moussault assistentdirigent

Edward Ananian-Cooper koordirigent

Irene Verburg koordirigent (Nationaal Kinderkoor)

Corby Welch tenor (Paul) *

Johanni van Oostrum sopraan (danseres Marietta / de verschijning van Marie, Pauls overleden vrouw)

Konstantin Krimmel bariton (Frank, een vriend van Paul / Fritz, Pierrot uit dansgezelschap van Marietta)

Natalie Lewis mezzosopraan

(Brigitta, huishoudster van Paul)

Elisa Maayeshi sopraan (Juliette, danseres)

Lucas van Lierop tenor

(Gaston, danser / Victorin, regisseur)

Mark Omvlee tenor (Graf Albert)

Eline Welle mezzosopraan (Lucienne, danseres)

Erich Wolfgang Korngold 1897-1957

Die tote Stadt opus 12 (1916-1920)

korte onderbreking na het eerste bedrijf
pauze na het tweede bedrijf

Opera in drie bedrijven op een libretto van
'Paul Schott' (Erich Wolfgang Korngold
en zijn vader, Julius Korngold)

* Corby Welch vervangt de eerder
aangekondigde Benjamin Bruns,
die afgelopen week wegens ziekte
heeft moeten afzeggen.

première 4 december 1920
Hamburg, Stadttheater
Keulen, Stadttheater

Korngolds opera **Die tote Stadt**

Wie nooit de muziek van Erich Wolfgang Korngold (1897-1957) heeft gehoord, kent toch de Korngold-sound. Hij leefde namelijk tussen twee werelden, de oude en de nieuwe. In de oude, voornamelijk in Wenen, was hij een gevierde laat-romanticus. In de nieuwe, de Verenigde Staten, legde hij vanaf 1933 de basis voor de Golden Age van de Hollywood-filmmuziek.

Korngold was toen nog geen politieke vluchteling, want regisseur Max Reinhardt had hem naar Hollywood uitgenodigd om muziek te componeren en te bewerken voor een verfilming van Mendelssohns *Midsummer Night's Dream* – met een piepjonge Mickey Rooney als Puck. In de jaren tot Hitlers Oostenrijkse machtsovername in 1938 en ook na de oorlog keerde de joodse Korngold verschillende malen terug naar Europa, waarbij hij in Wenen allesbehalve warm werd ontvangen: 'Ah, Professor Korngold, daar bent u weer! Wanneer vertrekt u?'

In de virtuoze en exuberante klankerupties van *Die tote Stadt* kun je Hollywood al op de achtergrond horen.

Obsessieve confrontatie

Zijn carrière in Hollywood was fascinerend, omdat zij ook zijn Europese wortels weerspiegelt én een bijzonder retrospectief licht werpt op de al in 1920 gecomponeerde opera *Die tote Stadt*. In totaal achttien films voorzag Korngold vanaf 1933 van muziek, waarvoor hij een hoogromantische en soms zelfs sentimentele stijl gebruikte, die zo kenmerkend werd voor de Amerikaanse cinema. Dit in tegenstelling tot een andere componist, Bernhard Herrmann, de favoriet van Alfred Hitchcock. Diens film *Vertigo* (1958) wordt altijd vergeleken met *Die tote Stadt*. Onderzoek heeft uitgewezen dat ze beide, direct dan wel indirect, door dezelfde bron zijn geïnspireerd: de roman *Bruges-la-Morte* van de Belg Georges Rodenbach. In de opera en de film is een weduwnaar totaal bezeten van zijn overleden vrouw van wie hij geen afscheid kan nemen. In beide ontmoet de man een nieuwe vrouw die sprekend op de overledene lijkt en in beide gevallen leidt dat tot een obsessieve confrontatie. Boeiend is dat in de opera en in de film het haar en de haardracht van de vrouwen een grote rol spelen, in beide een erotisch symbool.

Verleidelijke klankmeester

Er is ook een wezenlijk verschil. Bernhard Herrmanns muziek voor *Vertigo* is doordrenkt van reminiscenties aan *Tristan und Isolde*, met soms zelfs letterlijke citaten. De inspiratiebronnen van Korngold worden altijd gezocht bij Giacomo Puccini en Richard Strauss. In de Verenigde Staten vond men Herrmann de diep-psychologische duider en Korngold de verleidelijke klankmeester. Het was een reputatie die hij los van Amerika ook in Europa met zich mee moest dragen en die hem aan het einde van zijn leven droevig stemde. Maar zelfs in de virtuoze en exuberante klankerupties van *Die tote Stadt* kun je Hollywood al op de achtergrond horen. Korngold schreef beeldende muziek die sterke gemoedsstemmingen en sferen oproept.

Erich Wolfgang Korngold, ca. 1920

Wonderkind Erich Wolfgang – vernoemd naar wonderkind Mozart natuurlijk – schreef al op zeventienjarige leeftijd de succesvolle opera *Violanta*, waarin hij zich een kundig dramaticus en een begaafd orkestrator toonde. Via een vriend kwam hij vervolgens op het spoor van de roman *Bruges-la-Morte* van Georges Rodenbach, die in 1892 als feuilleton verscheen en iets later in een toneelstuk werd omgeschreven. Als exponent van de Franstalige Vlaamse literatuur, waartoe ook Maurice Maeterlinck met *Pelléas et Mélisande* behoort, zwelgde Rodenbach in het decadente, symbolistische en morbide fin-de-siècle.

Brugge was een symbool voor een door dood, verval en sensualiteit geobsedeerde cultuur, net als Venetië. 'Iedere stad is een toestand van de ziel', schreef Rodenbach. In de vroege middeleeuwen was Brugge een economische metropool van wereldformaat geweest, maar gaandeweg zette het verval in, totdat er in de negentiende eeuw een soort lege huls overbleef. Het verval zorgde ervoor dat er nauwelijks vernieuwingen plaatsvonden, waardoor het middeleeuwse stadsbeeld bewaard bleef. Al meer dan honderd jaar hebben de Bruggenaren een haat-liefde-verhouding met Rodenbach.

Hij zette de stad internationaal op de kaart, veroorzaakte het (massa-)toerisme, maar schetste ook een beeld van dood, duisternis en religieus fanatisme. Men vindt er geen standbeeld van hem en er is zelfs geen straat naar hem vernoemd. Op de TomTom en Google Maps vind je in Brugge de Albrecht Rodenbachstraat, zijn minder bekende literaire neef. Trouwens, wie op een Brugs terras een Rodenbach-pintje drinkt blijft binnen de familie.

Verduisterde ziel

De identificatie van Paul, de hoofdpersoon van de opera, met de stad wordt expliciet beschreven in roman en opera. Nadat Paul weduwnaar is geworden verhuist hij bewust naar Brugge. Het verval van de dode stad beschouwt hij als een weerspiegeling van zijn eigen verduisterde ziel, zoals de stad zichzelf ook spiegelt in het donkere Minnewater: 'Brügge und ich, wir sind eins.' Als een kluizenaar sluit hij zich op in zijn appartement, waar hij alle herinneringen aan zijn overleden vrouw Marie koestert, inclusief een portret en een blonde haarstreng, die hij als een relikwie in een glazen vitrine bewaart. In die wereld mag niemand binnenkomen, behalve zijn huishoudster Brigitta. Als

Droom en werkelijkheid lopen in het tweede bedrijf voortdurend door elkaar.

de opera begint heeft Paul zojuist een vrouw ontmoet die als twee druppels water op Marie lijkt. Wanneer deze Marietta hem komt bezoeken raakt hij in een schier onoplosbaar emotioneel conflict over verleden en heden.

Droom en werkelijkheid lopen in het tweede bedrijf voortdurend door elkaar. In de roman van Rodenbach eindigt Pauls verwarring gewelddadig. Daar kan hij zijn innerlijke gespletenheid tussen fysiek verlangen naar Marietta en de dierbare herinnering aan zijn vrouw alleen maar oplossen door Marietta te doden. Korngold, die samen met zijn vader het libretto schreef, verwierp deze gewelddadige femicide en liet de moord op Marietta alleen maar in een waanbeeld van Paul plaatsvinden – iets wat op toneel niet minder gewelddadig overkomt. In de opera maakt de bezeten weduwnaar vervolgens een catharsis door, want de obsessieve confrontatie met Marietta geneest hem van het verleden. De geest van Marie laat hem definitief vrij.

Dwaaltocht door het dode Brugge

Korngold weeft niet alleen een gelaagd muziektheatraal spel van illusie en werkelijkheid binnen de gekwelde psyche van Paul. Als een extra laag speelt hij ook met de verwarring tussen de fictie van het theater en de werkelijkheid. Marietta is danseres en repeteert met haar troupe in Brugge de opera *Robert le diable* van Giacomo Meyerbeer, die in 1920 nog steeds een populaire titel was. In die opera komt een beroemd ballet voor van de geesten van nonnen die uit hun graf zijn opgestaan – een zoveelste verwijzing naar de nieuwe belichaming van Marie door Marietta. In de apotheose van zijn waandenkbeelden ziet Paul dat hele tafereel, met Marietta in de hoofdrol, aan zich voorbijtrekken. Tegelijkertijd verschijnen groepen nonnen en begijnen op de bruggen en in de stegen van Brugge, waarmee de beelden van de roes ook weer met de stad worden verbonden.

De waanvoorstellingen van Paul lijken op een dwaaltocht door het dode Brugge. Of is het alleen een hallucinerende theatervoorstelling die hij ziet? Bij een uitvoering van de opera is dat natuurlijk ook nog eens in werkelijkheid het geval, wat dit spel nog een extra dimensie meegeeft. In tegenstelling tot wat men zou denken zijn aan het begin van het derde bedrijf, als Paul weer terug is in zijn appartement, de wanen niet verdwenen. Marietta bezoekt hem en hun conflict eindigt in de fictieve moordpartij. Paul doodt haar met zijn kostbaarste relikwie, de blonde haarstreng van Marie. Tegelijkertijd trekt door de straten van Brugge een processie met de belangrijkste relikwie van de stad: het Heilige Bloed van Jezus Christus.

Regisseur Simon Stone schreef over *Die tote Stadt*: 'Rouw, dromen, liefde, trouw en onderdrukte seksualiteit spelen een rol, maar daaronder liggen ontkenning en de boodschap dat trauma het beste op de korte termijn kan worden verwerkt. Hoe langer een personage – zoals Paul – wegvlocht voor de dood in plaats van de confrontatie aan te gaan, des te schadelijker is het trauma en des te minder is hij in staat om normale relaties aan te gaan.'

Angstaanjagend visioen

De expressieve en rijk geïnstrumenteerde muzikale taal van de opera wordt gekenmerkt door korte, pakkende motieven en thematische

flarden, en niet door lange, zich ontwikkelende melodieën. De harmonieën klinken vaak onopgelost, als dissonanten die zich steeds voorwaarts bewegen. Deze morbide harmonische kleuren spiegelen de dode stad Brugge met zijn donkere wateren. Korngold is een begaafde orkestrator. De houtblazers zijn driedubbel bezet en naast de strijkinstrumenten figureren een bastrompet, twee harpen, celesta, piano, harmonium, orgel en een klokkenspel – dit laatste om de vele kerktorens van Brugge tot klinken te brengen.

Een componist met wie Korngold altijd wordt vergeleken is Puccini. Van hem neemt hij de effectvolle en transparante kleurwerking van de pentatonische of quasi-pentatonische toonladder over. Deze versterkt de mysterieuze en vervreemdende orkestklanken die hier verbonden zijn met de stad Brugge zelf. Maar wat hij vooral uit Italië introduceert is een haast belcanto-achtige, of beter veristische manier van zingen. De partij van Paul is geschreven voor een heldentenor, maar dan wel een met een grote lirico-spinto-kwaliteit, een heldentenor met een helder en lyrisch timbre. Het 'heldische' is in de eerste plaats vereist om over het grote orkest heen te komen. Het lyrische komt het beste tot uitdrukking in de enkele passages met de nodige Weense Schmalz en Wals, zoals het eerste duet met Marietta, 'Glück, das mir verblieb'. Marietta zingt het als lied voor Paul en ze begeleidt zichzelf op de luit van Marie.

*'Geluk dat waarheid werd,
houd mij vast, mijn trouwe lief.
De avond daalt in grauw...
jij bent mijn licht en dag.
Hart en hart kloppen vol pijn...
hoop stijgt weer ten hemel op.'*

Vooral het tweede couplet, dat door Paul zelf wordt gezongen, in de meeste uitvoeringen met Marietta samen, maakt duidelijk dat hij eigenlijk over zichzelf zingt:

*'Mocht somber verdriet je overvallen,
kom dan dicht bij me, mijn trouwe lief.
Neig je bleke gelaat naar me toe;*

*de dood zal ons niet scheiden.
Als je me ooit moet verlaten,
geloof dan: er is een opstanding.'*

Deze lyrische momenten zijn eilanden van rust in de woelige partituur. Korngold accentueert de rust nog eens extra door vóór, tussen en ná het duet geen zang maar gesproken dialoog te gebruiken. Een vergelijkbaar moment vindt plaats in het tweede bedrijf, als Paul in zijn wanen verkeert. Een van de theatercollega's van Marietta, Fritz, die de rol van Pierrot speelt, zingt de bariton-aria 'Mein Sehnen, mein Wähnen, es träumt sich zurück' (Mijn verlangen, mijn fantasieën keren terug als in dromen). De muziek heeft dezelfde melancholiek-sentimentele kwaliteit als 'Glück, das mir verblieb'. Een bijzonder muzikaal moment is eveneens het slot van het eerste bedrijf, als Marietta is vertrokken maar vervolgens de geest van Marie verschijnt. De sopraan die eigenlijk Marietta vertolkt en die daarvoor eveneens een grote dramatische kwaliteit moet hebben, klinkt dan opeens ingetogen, mysterieus en gedragen, als een angstaanjagend visioen.

Korngolds meest geliefde opera

Vanwege de enorme populariteit van de jonge componist ging *Die tote Stadt* op 4 december 1920 tegelijkertijd in Hamburg en Keulen in première. Het zou zijn meest geliefde opera worden. Ondanks eerdere titels, zoals *Violanta*, of het ambitieuze latere werk *Das Wunder der Heliane*, was de reputatie van Korngold vooral gebaseerd op *Die tote Stadt*. Grote solisten traden op in de vele uitvoeringen, zoals Maria Jeritza, Lotte Lehmann en Richard Tauber. De opera werd voor het eerst in Nederland uitgevoerd in 1929 in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen in Den Haag, waarbij de componist zelf dirigeerde. Daarvoor bestond al een hechte band met Willem Mengelberg en het Concertgebouworkest. Korngold woonde in 1910 in München de wereldpremière van Mahlers *Achtste symfonie* bij en had Mengelberg daar ontmoet. In 1925 dirigeerde hij zelf het Concertgebouworkest in Amsterdam. Ik ben benieuwd welke zielen-toestand de componist deze stad zou toedichten.

Synopsis

Brugge, aan het einde van de 19e eeuw

Vooraf

Paul woont in zijn huis in Brugge. De middeleeuwse stad, met zijn grachten, kerken en kloosters, heeft hij als woonplaats gekozen omdat hij de dood van zijn jonge vrouw Marie niet kan accepteren. Ter ere van haar houdt hij in een aparte kamer een Tempel van het Voorbije in stand met herinneringen zoals foto's, een schilderij, een luit en een haarstreng van Marie, die zij op haar sterfbed voor hem heeft afgeknipt. Huishoudster Brigitta en Pauls vriend Frank maken zich zorgen over zijn obsessie voor de overleden vrouw en in het bijzonder over de aanbidding van haar relikwieën.

EERSTE BEDRIJF

Brigitta laat de afgesloten kamer zien aan Pauls vriend Frank. Paul heeft de dag daarvoor onverwacht aangekondigd dat deze kamer weer open mocht. Opgewonden komt hij vervolgens zelf thuis. Hij beweert dat Marie nog leeft. Hij vertelt Frank dat hij de dag ervoor in de straten van Brugge een vrouw is tegengekomen die sprekend op haar lijkt, alsof zij uit de dood is opgestaan. Hij heeft haar naar zijn huis uitgenodigd. Frank waarschuwt hem dat hij hiermee een gevaarlijk spel speelt en vertrekt met de belofte snel terug te keren.

De vrouw, die Marietta heet, verschijnt voor de afspraak. Ze verblijft in Brugge als danseres bij een operagezelschap dat Meyerbeers *Robert le diable* opvoert waarin ze de rol van Helena speelt. Ze nodigt hem uit om naar het theater te komen om haar te zien dansen. Zonder zijn

beweegredenen toe te lichten geeft Paul haar een sjaal en een luit. Hij vraagt haar een lied te zingen en zingt dan mee.

Marietta hoort enkele collega's van haar operagezelschap op straat voorbijkomen. Ze wil naar hen zwaaien, maar Paul houdt haar tegen. Hij vreest een schandaal als de burens haar in zijn woning zouden zien. Ze danst voor hem, maar stopt dan plotseling met het excuus dat ze naar een repetitie moet, waarbij ze laat doorschemeren dat hij haar opnieuw zou kunnen opzoeken. Paul raakt ondertussen in een staat van verwarring en angst.

Verscheurd tussen zijn loyaliteit aan Marie en zijn belangstelling voor Marietta laat hij zich in een stoel vallen en begint te hallucineren. Hij ziet de geest van Marie uit haar portret stappen. Zij herinnert hem eraan dat hun liefde eeuwig is en dat dat de reden is geweest waarom ze haar haarstreng niet in haar graf wilde meenemen maar juist aan hem heeft gegeven. Het wakkert de verwarring en het schuldgevoel bij Paul nog verder aan. Maar tegelijkertijd dringt ze er ook bij hem op aan om te erkennen dat hij zich aangetrokken voelt tot een andere vrouw. Haar verschijning eindigt met de dubbelzinnige woorden: 'Het leven houdt je in zijn greep, de andere vrouw trekt je aan. Kijk, kijk en begrijp het.'

[korte onderbreking]

TWEDE BEDRIJF

Het lijkt alsof we deelgenoot zijn van een visioen dat zich in Pauls hoofd afspeelt. Het is avond bij maanlicht. Paul loopt langs een gracht en stopt voor het afgelegen huis waar Marietta woont. De deur is op slot. Hij heeft toegegeven aan zijn hartstocht voor haar, ook al beschouwt hij dat als een zonde. Er komt een groep nonnen voorbij, onder wie Brigitta, gekleed als novice. Ze vertelt Paul dat ze hem vanwege zijn zonde heeft verlaten en loopt snel door. Frank verschijnt. Paul beseft dat ze rivalen zijn om Marietta's gunst wanneer zijn vriend laat zien dat hij de sleutel van haar huis heeft. Paul grist de sleutel uit zijn hand en Frank vertrekt.

Paul ziet van een afstand hoe bootjes door de gracht varen met leden van het operagezelschap aan boord, onder wie regisseur Victorin, de Pierrot-vertolker Fritz, de danseressen Lucienne en Juliette, en de rijke profiteur graaf Albert, die allemaal van boord stappen. Hij verstopt zich om te zien wat er gebeurt. Victorin zingt een serenade over Venetië voor de nog afwezige Marietta. Vervolgens verschijnt die zelf met haar vermoedelijke minnaar, de danser Gaston. Ze heeft de repetitie gemist omdat ze er geen zin in had en is er stiekem vandoor gegaan. Ze flirt met de graaf, en er wordt gesuggereerd dat ze een verhouding heeft met Gaston. Op haar verzoek zingt Fritz een nostalgisch lied. Marietta stelt daarna voor om het befaamde ballet uit *Robert le diable* te repeteren, waarin de geesten van verleidelijke nonnen uit hun graven opstaan. Zelf danst ze de rol van moeder-overste Helena.

Paul kan dit niet langer verdragen. Hij komt uit zijn schuilplaats tevoorschijn om de groep te confronteren. Marietta sust de situatie door de anderen weg te sturen. Er volgt een gespannen ruzie, waarin Marietta uiteindelijk beseft dat Pauls obsessie voor haar voortkomt uit haar gelijkenis met zijn overleden vrouw. Ze eist dat hij van haar houdt om wie ze werkelijk is en is bereid de strijd met Pauls waanvoorstellingen aan te gaan. Samen gaan ze naar zijn huis, waar ze de greep van de dode Marie wil verbreken door de nacht met hem door te brengen.

[pauze]

Frontispice van Fernand Khnopff voor de roman *Bruges-la-Morte* (1892) van Georges Rodenbach

DERDE BEDRIJF

De ochtend na de liefdesnacht blijkt dat de ontuchtende Paul zijn visioenen nog steeds niet kwijt is. In Brugge viert men het belangrijkste religieuze feest van het jaar: de Heilig-Bloedprocessie, die op Hemelvaartsdag plaatsvindt. Paul bekijkt met grote belangstelling de processie vanuit het raam maar is nog steeds bang dat iemand hen samen zou zien. De bedelgde Marietta begrijpt dat de man nog steeds door zijn overleden vrouw bezeten is. Ze gaat de strijd aan met Marie en suggereert dat ze moet vertrekken. In zijn angsten verbeeldt Paul zich nu dat de processie door de kamer trekt. Marietta wordt steeds ongeduldiger en begint hem te tarten door verleidelijk te dansen terwijl ze de haarstreng van zijn overleden vrouw vastpakt. In een woedeaanval grijpt Paul de lok en wurgt Marietta ermee. Terwijl hij naar haar dode lichaam staart roept hij uit: 'Nu is ze precies zoals Marie.'

Paul ontwaakt nu eindelijk uit zijn visioen. Wanneer hij de werkelijkheid om zich heen herkent, is hij verbaasd dat het lichaam van Marietta nergens te bekennen is. Brigitta komt binnen en vertelt hem dat Marietta is teruggekomen om haar paraplu op te halen, die ze had laten liggen toen ze enkele minuten daarvoor vertrok. Marietta komt binnen, pakt haar paraplu en vertrekt net op het moment dat Frank terugkeert, zoals die had beloofd. Paul vertelt Frank dat hij Marietta niet meer zal zien. Frank kondigt aan dat hij Brugge verlaat en vraagt of Paul meegaat. Die antwoordt dat hij dat zal proberen. Hij herinnert zich het lied dat hij en Marietta samen zongen, waarbij de laatste woorden nu luiden: 'Er is geen opstanding'. Hij beseft na zijn visioenen dat het tijd is om Marie los te laten en verder te gaan. Paul werpt een laatste blik op de kamer en trekt de deur achter zich dicht.

Willem Bruls

Uitvoerenden

Oksana Lyniv | dirigent

- 2013-2017 assistent van Kirill Petrenko bij Bayerische Staatsoper en debuteerde in 2014 met Mozarts *La clemenza di Tito*
- na debuut bij Bayreuther Festspiele met *Der fliegende Holländer* in 2021 bleef ze tot 2024 aan dit festival verbonden; keerde deze zomer terug met *Der fliegende Holländer*
- 2017-2020 chef-dirigent van Opera en Philharmonie van Graz
- 2022-2025 chef-dirigent van Teatro Comunale di Bologna
- maakte in 2024 met Puccini's *Turandot* haar debuut bij de Metropolitan Opera en dirigeerde voorts o.m. Bayerische Staatsoper, Berliner Staatsoper, Teatro dell'Opera di Roma, Royal Opera House Covent Garden, Opéra National de Paris, Oper Frankfurt, Gran Teatre del Liceu in Barcelona, Theater an der Wien en Staatsoper Stuttgart
- geregeld te gast bij Kyiv Symphony Orchestra en leidt internationale tournees met het in 2016 door haar opgerichte Jeugdsymfonieorkest van Oekraïne (YsOU)
- finaliste van Gustav Mahler International Conducting Competition; studeerde o.a. aan Hochschule für Musik in Dresden en was van 2008-2013 plaatsvervangend chef-dirigent bij Nationale Opera in Odessa, Oekraïne
- in 2016 medeoprichter van festival LvivMozArt in Lviv, Oekraïne
- na uitbreken van de oorlog in Oekraïne (2022) was Oksana Lyniv mede-initiatiefnemer van 'Muziek voor de Toekomst', een muziekkamp voor jonge Oekraïense musici in Ljubljana, Slovenië; geldt als culturele ambassadeur van haar vaderland Oekraïne en zet zich in voor internationale uitvoeringen van werk van Oekraïense componisten

Kent Moussault | assistentdirigent

- Nederlands-Japanse dirigent en componist (1993)
- studeerde orkestdirectie aan Koninklijk Conservatorium in Den Haag bij Jac van Steen en Kenneth Montgomery
- voltooide masteropleiding aan Royal Conservatoire of Scotland bij Martyn Brabbins en Garry Walker
- studeerde compositie in Amsterdam en is actief als mediacomponist
- won Young Conductors Award in Hilversum (2016) en Call for Conductors Budapest Competition (2023)
- werkte met Luzerner Sinfonieorchester, Catchpenny Ensemble, Red Note Ensemble, Nederlandse Reisopera, Opera Zuid en het Internationaal Bachfestival Gran Canaria

Edward Ananian-Cooper | koordirigent (Groot Omroepkoor)

- afkomstig uit Australië; studeerde koor- en orkestdirectie aan Sibelius Academie in Helsinki en volgde masterclasses bij Sir Roger Norrington, Herbert Blomstedt, Jukka-Pekka Saraste, Oliver Knussen, Hannu Lintu en Osmo Vänskä
- 2017 tweede prijs bij Northern Choir Conducting Competition (DK); vanaf 2018 vaste gastdirigent van Deens Radio-koor en artistiek leider van koor van Opéra de Limoges
- sinds september 2022 artistiek leider van koor van De Nationale Opera

Irene Verburg | koordirigent (Nationaal Kinderkoor)

- na haar masterdiploma aan Koninklijk Conservatorium in Den Haag vervolgde zij haar zangstudie in New York
- was zangdocent aan School voor Jong Talent van het Koninklijk Conservatorium en heeft zich toegelegd op de begeleiding van jong zangtalent
- sinds 2017 dirigent van Nationaal Jongenskoor, leidt solistenklassen en vormt sinds september 2023 met László Norbert Nemes de artistieke directie van Vocaal Talent Nederland en dirigententeam voor de vier Nationale Koren

Corby Welch | tenor (Paul)

- Amerikaanse tenor, studeerde aan University of Minnesota en Hochschule für Musik und Darstellende Kunst in Mannheim
- er volgden engagements bij o.a. Staatsoper Hamburg en bij Nederlandse Reisopera
- van 2003-2018 ensemblelid van Deutsche Oper am Rhein; zong daar vele grote lyrische rollen; ook daarna geregeld als solist te gast, meest recent als Paul in *Die tote Stadt*
- verlegt het accent naar repertoire voor heldentenor en zingt vanaf 2009 hoofdrollen in werken van o.a. Berg, Britten, Strauss, en Wagner: debuteert in 2011 als Loge (*Das Rheingold*) in Grand

Théâtre de Genève en is sindsdien een veelgevraagde Wagnervertolker

- afgelopen jaren te gast bij o.a. Nationale Opera van Letland, Opéra de Toulon, Deutsches Nationaltheater Weimar, Théâtre des Champs-Élysées en in Bilbao, Vilnius, Zürich, Linz, Malmö, Heidelberg, Keulen, Hongkong en Taiwan

Johanni van Oostrum | sopraan (Marietta/Marie)

- Zuid-Afrikaanse sopraan, veelgevraagd vertolkster van rollen in opera's van met name Strauss, Wagner en Janáček
- veel succes als Elizabeth I in *Of One Blood* (Brett Dean / Heather Betts bij Bayerische Staatsoper (wereldpremière), een rol die ze daar in juni en komende maand vertolkt(e)
- verder dit seizoen *Die Marschallin* (*Der Rosenkavalier*) in Semperoper Dresden en titelrol in Strauss' *Salome* in Teatro Regio di Torino
- verder te gast bij o.a. De Nationale Opera (*Die Marschallin* (*Der Rosenkavalier*), *Agathe* (*Der Freischütz*) en titelrol in *Rusalka*, Staatsoper Hamburg, Wiener Konzerthaus en Philharmonie de Paris
- werkte met o.a. Sir Simon Rattle, Kent Nagano, Yannick Nézet-Séguin en François-Xavier Roth en regisseurs als Tobias Kratzer, Barrie Kosky en Vera Nemirova
- studeerde aan Universiteit van Pretoria bij Mimi Coertse en was lid van Black Tie Opera Studio; won de eerste prijs bij Erna Spoorenberg Zangconcours (2005)

Konstantin Krimmel | bariton (Frank/Fritz)

- Duits-Roemeense bariton
- begon muziekopleiding bij St. Georgs Chorknaben in Ulm
- studeerde vanaf zijn 21ste bij Teru Yoshihara en rondde zijn studie in 2020 af; wordt gecoacht door Tobias Truniger
- was BBC New Generation Artists 2021-2023
- sinds 2021 lid van ensemble van Bayerische Staatsoper, zong daar o.a. Zoroastro (*Orlando*), Roberto/Nardo (*La finta giardiniera*), Belcore (*L'elisir d'amore*), Papageno (*Die Zauberflöte*), Harlekijn (*Ariadne auf Naxos*), Guglielmo (*Così fan tutte*) en titelrollen in *Le nozze di Figaro* en *Don Giovanni*
- zong in 2024 Olivier (*Capriccio*) bij Salzburger Festspiele

- datzelfde jaar door *Opernwelt* uitgeroepen tot 'Beste Jonge Zanger'
- werkte met o.a. Wiener Philharmoniker, Chicago Symphony Orchestra, Koninklijk Concertgebouworkest, Bamberger Symphoniker en RIAS Kammerchor
- geeft Lieder-avonden in vooraanstaande concertzalen en op festivals
- kreeg vorig jaar september een Edison voor zijn album *Mythos* met liederen van Schubert en Loewe
- **EERDER IN DE MATINEE** Bach/Schumann *Cantate 'Herr, gehe nicht ins Gericht'*, Verhulst *Mis opus 20* (2023)

Natalie Lewis | mezzosopraan (Brigitta)

- Amerikaanse mezzosopraan, woonachtig in München
- lid van ensemble van Bayerische Staatsoper, waar ze rollen vertolkte als Erda (*Das Rheingold*), Emilia (*Otello*), Mary (*Der fliegende Holländer*) en La Voce (*Der Mond*, Carl Orff)
- dit seizoen soleert ze in o.m. Mahlers *Tweede symfonie* onder Zubin Mehta, Verdi's *Requiem* met Ukrainian Freedom Orchestra, *Psalm 130* (L. Boulanger) met Wiener Symphoniker
- debuteert dit seizoen als Waltraute bij Salzburger Osterfestspiele onder Kirill Petrenko
- tweede prijs en Birgit Nilsson Award in Operalia Competition 2025
- 2023 winnaar National Metropolitan Opera Laffont Competition
- behaalde bachelor aan University of Massachusetts en master aan Juilliard School

Elisa Maayeshi | sopraan (Juliette)

- Nederlands-Iraanse sopraan, sinds september 2025 lid van operastudio van de Komische Oper Berlin; zong daar o.a. Sandmännchen en Taumännchen (*Hänsel und Gretel*) en dwangarbeider (*Lady Macbeth van Mtsensk*)
- finaliste IVC 's-Hertogenbosch 2024: ontving persprijs, prijs van Vrienden IVC en engagementprijs Händelvereniging
- studeerde in 2025 cum laude af aan Dutch National Opera Academy, na studie bij Sasja Hunnago aan Conservatorium van Amsterdam; zingt ook oratoria en liedrepertoire
- begin 2027 liedrecital in Concertgebouw met pianist Philipp Solle

Lucas van Lierop | tenor (Gaston/Victorin)

- Nederlands/Canadese tenor, debuteerde bij Bayerische Staatsoper als Brighella (*Ariadne auf Naxos*) en Nazarener (*Salome*)
- zong bij De Nationale Opera Monostatos (*Die Zauberflöte*), Pong (*Turandot*), Bob Boles (*Peter Grimes*), Man Ray (Willem Jeths' *Ritratto*) en Spoletta (*Tosca*)
- werkte met dirigenten als Christian Thielemann, Kent Nagano, Kirill Petrenko en Markus Stenz
- **EERDER IN DE MATINEE** o.a. Schreker *Die Gezeichneten* (Ein Jüngling, 2019); Abrahamsen *The Snow Queen* (Prince, 2022); Donizette *Dalinda* (Garniero, 2025)

Mark Omvlee | tenor (Graf Albert)

- debuteerde in 2006 bij Opera Zuid (Stravinsky's *Mavra*, titelrol)
- soleerde als Mime in *Das Rheingold op de Rijn* (2013)
- vertolkte rollen bij De Nationale Opera in werken van onder anderen Rossini, Poulenc, Strauss, Enescu en Dvořák
- hoofdrol (Jack) in *Brokeback Mountain* van Charles Wuorinen in Aken en Salzburg
- werkte met onder anderen Daniele Gatti, Ivo van Hove, Ed Spanjaard, Charles Dutoit, Christophe Rousset en Markus Stenz
- **EERDER IN DE MATINEE** Stravinsky *De nachtegaal* (Japanse gezant, 2015); Verdi *I due Foscari* (Officier, 2016); Bellini *Il pirata* (Itulbo, 2023); Donizetti *Dalinda* (Elmelik, 2025)

Eline Welle | mezzosopraan (Lucienne)

- zingt opera, oratorium, Lied en kamermuziek en doceert zang
- zong recent de rollen van Elpina (*La fida ninfa*, Vivaldi) bij Innsbrucker Festwochen der Alten Musik, Krekel en Relmuis (*Een lied voor de maan*, Wantenaar) bij De Nationale Opera / Opera Zuid en Conception (*L'heure espagnol*, Ravel) bij het Grachtenfestival
- soleerde in Rossini's *Petite messe solennelle* met Nederlands Kamerkoor en Amsterdam Sinfonietta; in Bachcantates met Sir John Eliot Gardiner (Elbphilharmonie Hamburg, Konzerthaus Wien, Konzerthaus Dortmund, Philharmonie Luxembourg) en trad op onder leiding van Yannick Nézet-Séguin in Théâtre des Champs-Élysées
- was met Ruysdael Kwartet te gast op Oranjewoudfestival
- verzorgde instudering van het kinderkoor voor de opera's *Khovanshchina*, *Wozzeck*, *Das Floß der Medusa* en *Oedipe* bij De Nationale Opera

Groot Omroepkoor

- opgericht in 1945
 - zingt koorpartijen in opera's, oratoria en cantates in de concertseries van de Nederlandse Publieke Omroep en geeft a cappella-concerten
 - werkt samen met Radio Filharmonisch Orkest en Koninklijk Concertgebouworkest
 - eerste officiële chef-dirigent Kenneth Montgomery
 - chef-dirigent sinds 2020 is Benjamin Goodson
 - vanaf seizoen 2027-2028 vervult Florian Helgath deze functie
- grootomroepkoor.nl

sopraan	alt	tenor	bas
Elma Dekker	Nicoline Bovens	Dolf Drabbels	Gert-Jan Alders
Marion Dumeige	José Kamminga	Gerben Houba	Erks Jan Dekker
Elise van Es	Maria Koshiishi	Peter-Paul	Domonkos Dergez
Titia van Heyst	Julia Mech	Houtmortels	Peter Duyster
Ai Horton	Suzanne Meessen	Matevž Kajdiž	Joep van Geffen
Charlotte Janssen	Chantal Nysingh	Aart Mateboer	Daniël Hermán
Anitra Jellema	Marie-Sande	Carlos Negrin López	Mostert
Saejeong Kim	Papenmeyer	Francis Ng	Florian Just
Esther Kouwenhoven	Judith Petra	Albert van Ommen	Itamar Lapid
Bauwien van der Meer	Guja Sandholt	Uroš Petrac	Kwang - Hee Lee
Kris Ng	Harda van	Edward Ross	Ludovic Provost
Tanja Obalski	Wageningen	Jan-Willem	Lars Terray
Yun Park	Roelien van	Schaafsma	Vytautas Vepstas
Varvara Tishina	Wageningen	Matthew Smith	Hans de Vries
Liesbeth Vanderhallen	Franske van der Wiel	Georgi Sztojanov	Nanco de Vries
Elena Zamudio Garcia	Emilie Wijers	Magnus Walker	
de las Bayonas	Els Woldberg		
	Pierrette de Zwaan		

Radio Filharmonisch Orkest

- opgericht in 1945 door Albert van Raalte
 - treedt vooral op in omroepseries NTR ZaterdagMatinee en AVROTROS Vrijdagconcert
 - chef-dirigent sinds 2019 Karina Canellakis, voorgangers o.a. Paul van Kempen, Bernard Haitink, Jean Fournet, Hans Vonk, Edo de Waart, Jaap van Zweden, Markus Stenz
 - vaste gastdirigent sinds 2023 is Stéphane Denève
- radiofilharmonischorkest.nl

eerste viool	altviool	fluit	trombone
Joris van Rijn	Francien Schatborn	Luna Vigni	Wilco Kamminga
Dimitar Tchernookov	Huub Beckers	Susana Lopes Ferreira	Bram Peeters
Alexander Baev	Marije Helder	Maïke Grobdenhaar	Pelle van Esch
Fred Gaasterland	Annemijn den Herder	hobo	Niels Jacobs
Roswitha Devrient	Annemarie	Aisling Casey	João Mendes Canelas
Mariska Godwaldt	Konijnenburg	Marjolein Koning	Mathis Kaiser
Hannah Solveig	Lotte de Vries	Gerard van Anel	Arjan Linker
Gramss	Ewa Wagner	klarinet	tuba
Josje ter Haar	Francesca Wiersma	Frank van den Brink	Bernard Beniers
Julia Hartig	Ruth Bosboom	Esther Misbeek	pauken
Masha Iakovleva	Ernst Grapperhaus	Diede Brantjes	Paul Jussen
Kerstin Kendler	Ruben Sanderse	Sergio Hamerslag	slagwerk
Pamela Kubik	Joël Waterman	fagot	Hans Zonderop
Leonie Mensink	cello	Jos Lammerse	Mark Haeldermans
Pedja Milosavljevic	Michael Müller	Hajime Konoe	Vincent Cox
Gerrie Rodenhuis	Anton Istomin	Marlene Schwärzler	Esther Doornink
Olivia Scheepers	Eveline Kraayenhof	hoorn	Jennifer Heins
Svenja Staats	Winnifred Beldman	Petra Botma-Zijlstra	Arjan Roos
tweede viool	Mirjam Bosma	Peter Hoebe	harp
Casper Bleumers	Crit Coenegracht	Toine Martens	Ellen Versney
Sarah Loerkens	Anne Janssen	Margreet Mulder	Marianne Smit
Esther de Bruijn	Ansried Plat	Rebecca Grannetia	toetsinstrument
Filipe Fernandes	Rebecca Smit	trompet	Daan Kortekaas
Yvonne Hamelink	Arjen Uittenbogaard	Hessel Buma	Pauline Post
Annemarie van	contrabas	Hans van Loenen	Stephan Kiefer
Helderen	Andres Vela	Raymond Rook	mandoline
Julia Kleinsmann	Silvia Gallego Sanchez	Johan Verheij	Marco Ludemann
Esther Kövy	Servaas Jessen	Saleem Khan	
Dana Mihailescu	Louis van der Mespel		
Renate van Riel	Annika Pigorsch		
Ulilan Szymanska	Sjeng Schupp		
Pereira	Ella Stenstedt		
Alexander van den Tol	Mari Ángeles Ruiz		
Eveline Trap	Bolancé		
Nina de Waal			

Nationaal Kinderkoor

- opgericht in 1989
- zingt klassieke muziek van middeleeuwen tot heden
- treedt geregeld op in de Matinee met het Radio Filharmonisch Orkest, onder meer met *Das Floß der Medusa* van Henze, *Arche* van Widmann en *Alice in Wonderland* van Unsuk Chin, en *Die Legende von der Heiligen Elisabeth* van Liszt met Hongaars Philharmonisch Orkest
- werkte voorts mee aan uitvoeringen van de opera *Aus Licht* van Stockhausen (Holland Festival) en recent Mahlers *Achtste symfonie* met Koninklijk Concertgebouworkest onder Klaus Mäkelä

Help mee

en waarborg het unieke karakter en
de hoge kwaliteit van de Matinee.

Uw steun is harder nodig dan ooit!
Word Vriend of Genoot. Of overweeg
de Stichting Vrienden van de Matinee
op te nemen in uw testament.

Vrienden
van de Matinee

Uitgelicht concert

3 oktober 2026, 14.15 uur

Rousset dirigeert **barok-** **Requiem van Campra**

Les Talens Lyriques en **Chœur de Chambre de Namur** | **Christophe Rousset** dirigent
Thaïs Raï-Westphal sopraan | **Apolline Raï-Westphal** sopraan
Abel Zamora haute-contre | **Nicholas Scott** tenor | **Adrien Fournaison** bas/bariton

Charpentier Missa Assumpta est Maria | **Campra** Messe de Requiem

Acte de présence

In dit seizoen – met als motto *Acte de présence* – is dit het eerste concert met een geheel Franse signatuur. Christophe Rousset en zijn ensemble Les Talens Lyriques behoren tot de voorhoede van de oude muziek en brengen Franse muziek van rond 1700 tot leven.

Christophe Rousset

Op dit programma grootse werken van Marc-Antoine Charpentier en André Campra. De *Missa Assumpta est Maria* van Charpentier geldt als een van zijn mooiste missen. De componist vermengt concertante elementen naar Italiaans voorbeeld, met de sierlijke expressiviteit die de Franse barok kenmerkt. Campra componeerde met zijn *Messe de Requiem* een milde dodenmis. Hoopgevende en soms zelfs blijmoedige muziek van deze meester van de Grand Siècle.

Programmering en productie **NTR ZaterdagMatinee**

ARTISTIEK PROGRAMMEUR Frank Veenstra | CASTING CONSULTANT Christian Carlstedt
PRESENTATIE NTR ZATERDAGMATINEE, NPO KLASSIEK Hans Haffmans
PRODUCTIE Zane Gerenberga, Dominique Slegers, Anita Wijnen | VOORSTELLINGSLEIDING
Ruth Becker | REPETITOR Evert-Jan de Groot | BOVENTITELING Jurjen Stekelenburg
MARKETING & COMMUNICATIE Jorieke de Fretes, Renske Homans, Mary Fan Zandkamp
REDACTIE/VORMGEVING PROGRAMMABOEKJES, INTERNET Philip Leussink | RADIOREDACTIE
Myrthe van Dijk | MUZIEKREGIE Ron Ford | HOOFDREDACTIE NTR KLASSIEK Makira Mual
FINANCIËLE ADMINISTRATIE NTR & Stichting Omroep Muziek

Colofon

UITGAVE NTR Klassiek | TEKST Willem Bruls | FOTOGRAFIE Janis Deinats, Jan-Willem
Kaldenbach, Keke Keukelaar, Nathaniel Mergui, Dorothea van Oostrum, Oleh
Pavliuchenkov, Rowin Prins, Zack Rioux, Geoffroy Schied, Hans van der Woerd
ART DIRECTION Norbert Croonenberg | DRUK Ten Herkel Grafisch Compleet
© 2026 NTR ZaterdagMatinee, Hilversum